

در پی التهابات ارزی هفته گذشته مطرح شد؛

شکست سیاست‌های مداخله جویانه در بازار ارز

هر چند بسیاری از تحلیلگران اقتصادی ناآرامی در بازار ارز را حاصل فضای عدم اطمینان به آینده و ناشی از بحران‌ها در سیاست خارجی ارزیابی می‌کنند، با این حال معتقدند که استمرار مرکزی برای کنترل بازار ارز نیز به تشدید بحران ارزی در اقتصاد منجر خواهد شد

پی کنترل آن باشد. «سلطانی هم معتقد است اعمال سیاست‌های کنترلی نظیر آنچه به خصوص در هفته‌های اخیر به منظور کنترل تقاضا در سامانه نیما روی داده باعث فشار به بازار ارز و ایجاد تورم خواهد شد. او در این باره می‌گوید: «محدودسازی عرضه ارز در سامانه نیما باعث شده که واردکنندگان به خرید ارز صادر کنندگان و خرید ارز در بازار آزاد سوق داده شوند که فشار بر بازار آزاد را بیشتر کرده است. تمام این مؤلفه‌ها اثر افزایشی در بازار ارز داشته‌اند. البته پیش‌بینی هم می‌شد که این اتفاق رخ دهد. در واقع رشد دوباره قیمت ارز قابل انتظار بود. در جلساتی که ما با فعالان بخش خصوصی از طیف‌های مختلف داشتیم، پیش‌بینی فعالان عموماً روی افزایش نرخ ارز بود. راه‌حل نایب رئیس اتاق ایران در وضعیت موجود نیز ایجاد همگرایی میان سامانه نیما و بازار آزاد است.

او معتقد است: «موردی مانند تصویب اجزای FATF، همگرا کردن نرخ ارز در سامانه نیما با ارز آزاد از طریق اجازه دادن به سامانه نیما که ارزهای صادراتی را با نرخ آزاد به فروش برساند، می‌تواند به ثبات بیشتر بازار و کند شدن مسیر افزایش نرخ ارز کمک کند.»

در همین حال مجید شاکر، کارشناس اقتصادی معتقد است، اقداماتی مانند تشکیل بازار متشکل ارزی و اجرایی شدن توافقات ارزی با عراقی به کاهش التهابات در بازار ارز منجر خواهد شد. او در این باره می‌گوید: «این بازار یک شکل معمول افزایش نرخ ارز، یعنی افزایش از طریق افزایش بازار فرادبی (به این معنا که نرخ نقدی تهران از روی فرادبی محاسبه شود) را تغییر خواهد داد و تعیین نرخ تهران از طریق دی‌ران نیز تغییر مواجه خواهد کرد که از این باب، می‌تواند جلوی بسیاری از افزایش‌ها را بگیرد و از طرف دیگر دست بانک مرکزی برای مداخله منعطف، موزون و غیرشکسته بازتر شده و واکنش‌ها سریع‌تر می‌شود.»

گسترده شده و کنترل وزارتخانه با این وسعت در توان یک کادر نیست.

عضو هیات مدیره کنفدراسیون صنعت ایران با تاکید بر اینکه اقتصاد به یک مرکز کنترل کننده نیاز دارد، گفت: اگر تفکیک وزارتخانه با برنامۀ مناسب برای آینده انجام شود می‌تواند اداره و مدیریت سازمان را بهبود ببخشد. وی همچنین ورود نهاد‌های نظامی به اقتصاد را از جمله عوامل مؤثر در پراکندگی اقتصاد عنوان و اظهار کرد: تفکیک وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت در صورتی که کنترل مرکزی اقتصاد را تقویت کرده و به فرار مالیاتی پایان دهد ممکن است مؤثر واقع شود.

فلاح خروج دولت از امور بنگاهداری را از موارد دیگری عنوان کرد که باید در روند تفکیک وزارتخانه صمت در نظر گرفته شود.

وی افزود: یک وزیر نمی‌تواند همزمان به تصدی‌گری، تجارت و تولید نظارت کند.

ناتوانی این صنعت در عدم تأمین قطعات مورد نیاز برای تولید خودرو اشاره می‌کنند. این تحلیلگران معتقدند که آسیب این سیاست‌های بانک مرکزی به خصوص در ماه‌های ابتدایی سال آتی پدیدار خواهد شد. در همین حال نایب‌رئیس اتاق ایران معتقد است که اصرار به سیاست کنترل نرخ ارز از طریق سامانه نیما هم اشتباه دیگر بانک مرکزی بوده است. او در این باره می‌گوید: «دکتر همتی بارها عنوان کرده بود که شکاف قیمت نرخ ارز در سامانه نیما و بازار ارز قابل قبول نیست و باید این دو نرخ به هم نزدیک شوند.

معنای تلویحی این جمله این بود که تلاش می‌کنیم نرخ ارز بازار آزاد به سامانه نیما نزدیک شود. به این ترتیب حمله بانک مرکزی در چند مرحله برای کاهش نرخ ارز، توسط بازار دفع شد. هر زمانی که بانک مرکزی تلاش کرد این نرخ را کاهش دهد، تقاضای جدید وارد بازار شد چراکه احساس عمومی و هوشمندی عمومی بازار این بود که نرخ ارز در این شرایط زیر ۱۰ هزار تومان نیست، بنابراین تقاضای ارز به این میزان زیاد می‌ماند. بانک مرکزی تلاش کرد همین اقدام را روی دلار ۱۱ و ۱۲ هزار تومانی انجام دهد و این اشتباه دیگر بود.»

راه‌حل چیست؟

هر چند بسیاری از تحلیلگران اقتصادی ناآرامی در بازار ارز را حاصل فضای عدم اطمینان به آینده و ناشی از بحران‌ها در سیاست خارجی ارزیابی می‌کنند، با این حال امامتقدند که استمرار سیاست‌های فعلی بانک مرکزی برای کنترل بازار ارز نیز به تشدید بحران ارزی در اقتصاد منجر خواهد شد. محمدقلی یوسفی، استاد اقتصاد دانشگاه، علت اصلی رشد قیمت دلار را در بحران‌های ریشه‌دار اقتصاد ایران می‌داند و در این باره می‌گوید: «دولت در چهار ماه گذشته برای پایین آوردن قیمت دلار، اقداماتی مانند ایجاد بازار ثانویه، کنترل عرضه و تقاضا، امنیتی کردن فضا و جلوگیری از واردات برخی کالاها را انجام داد. نتیجه این شد که قیمت دلار از ۱۸ هزار و ۶۰۰ تومان در اوایل شهریورماه به کانال ۱۰ هزار تومان وارد شد. این در حالی است که در روزهای اخیر بار دیگر شاهد افزایش قیمت دلار و رسیدن آن به نرخ ۱۳ هزار و ۶۰۰ تومان هستیم. این اتفاق، چیزی جز ناکارآمد بودن سیاست‌های دستوری برای کنترل بازار را نشان نمی‌دهد.» او ادامه می‌دهد: «سیاست‌های دستوری راه به جایی نمی‌برد؛ اقتصاد باید در اختیار مردم باشد و قیمت‌ها عرضه و تقاضا تعیین‌کننده این‌گونه دولت در

در حالی که بانک مرکزی تقصیر اصلی افزایش نرخ ارز در هفته گذشته را متوجه مصوبه هیات مبنی بر آزادی ورود ۱۰ قلم کالا از استان‌های مرکزی و ملوانان می‌کند، برخی تحلیلگران اقتصادی معتقدند که تاریخ مصرف سیاست‌های کنترل‌کننده بازار ارز رو به پایان است

بانک مرکزی، اقدامات درستی بود و نتیجه‌بخش هم شد. چراکه تا پیش از این، سیاست‌های پولی در کشور رها بود که منجر به پول شویی و فرار مالیاتی می‌شد.» سلطانی اما در مورد سیاست‌های بانک مرکزی در بازار عرضه و تقاضای ارز نظر درگیری دارد و معتقد است: «زمانی که بانک مرکزی قصد داشت طرف تقاضا را با کاهش تخصیص ارز برای واردات کنترل کند، مشکل ایجاد شد. در این قسمت، بانک مرکزی با هماهنگی وزارت صنعت، معدن و تجارت، فرایند ثبت سفارش را طولانی و پیچیده‌تر کرد. همچنین با استفاده از سامانه نیما، تخصیص ارز به واردات کنترل شد. البته بخشی از این اقدامات لازم بود؛ اما به اعتقاد من، بانک مرکزی در این کنترل افراط کرد.»

بسیاری از تحلیلگران اقتصادی معتقدند که سیاست‌های بانک مرکزی به منظور کنترل تقاضای ارز روند تولید در اقتصاد ایران را تحت تأثیر قرار داد. آنها به عنوان مثال به وضعیت صنعت خودرو و

بازار ارز عواملی همچون ممنوعیت ری‌کسپورت میعانات و فرآورها از کردستان عراق، حمله به خط حواله کانادا توسط مقام قضایی در کانادا، انتشار شایعات در دبی در مورد برخورد با صرافی‌هایی که با ایران همکاری می‌کنند، سرسید شدن سپرده‌های بلندمدت ۲۰ درصدی و تبدیل آنها به سپرده‌های کوتاه مدت را از جمله عوامل اصلی بروز بی‌ثباتی در بازار ارز می‌داند.

منتقدان بانک مرکزی چه می‌گویند؟

در حالی که بانک مرکزی تقصیر اصلی افزایش نرخ ارز در هفته گذشته را متوجه مصوبه هیات دولت مبنی بر آزادی ورود ۱۰ قلم کالا از استان‌های مرکزی و ملوانان می‌کند، برخی تحلیلگران اقتصادی معتقدند که تاریخ مصرف سیاست‌های کنترل‌کننده بازار ارز رو به پایان است. آنها در تحلیل سیاست‌های بانک مرکزی به منظور کنترل نرخ ارز این سیاست‌ها را در دو سطح ارزیابی می‌کنند. سطح اول سیاست‌هایی که برای کنترل سرعت گردش پول در اقتصاد اتخاذ شده و مانع از نقل و انتقال پول در احجام بالا می‌شود و دوم سیاست‌هایی که مستقیماً متوجه فرایند عرضه و تقاضا در بازار ارز بود. پدادم سلطانی، نایب‌رئیس اتاق ایران در ارزیابی این سیاست‌ها گام نخست بانک مرکزی در کنترل می‌کند و در این باره می‌گوید: «این مجموعه اقدامات (ممنوعیت صدور چک تضمینی و تعیین سطح میزان تراکنش روزانه برای کارت‌های بانکی) دست‌بازگیران بازار طلا و دلار را برای جابه‌جایی مبالغ بالا بست. این قسمت از اقدامات

اظهار نظر‌های سیاسی و تبلیغات منفی علاقه‌مندان به افزایش نرخ ارز اعلام و تاکید کرد بانک مرکزی در صورت ضرورت اقدامات لازم را برای کنترل بازار انجام خواهد داد. مواضع همتی به همراه سیاست‌های ارزی بانک مرکزی در ماه‌های اخیر همواره بازار ارز را کنترل کرده، اما این بار این اظهارات نیز مؤثر نبود و قیمت ارز به روند صعودی خود ادامه داد. به همین دلیل همتی در روز پنجشنبه بار دیگر با انتشار پستی در حساب توئیتر خود، علت این موضوع را مصوبه آزادی ورود کالا از طریق مرز نشینان و ملوانان دانست و از هیات وزیران خواست در این مصوبه تجدیدنظر کنند.

او در این باره نوشت: «مصوبه آزادی ورود ۱۰ قلم کالا از طریق مرز نشینان و ملوانان، در شرایط تحریم و محدودیت‌های ارزی، واردات اجناس غیر ضروری در این موقعیت زمانی را افزایش داده و قطعاً موجب افزایش تقاضای ارز در سلیمانیه، دوی، هرات و متعاقباً در بازار ایران شده است.» همتی البته پس از این موضوع به سراغ موضوع داغ مباحثات سیاسی و اقتصادی در ایران یعنی FATF هم رفت و در این مورد نوشت: «عامل مهم روانی اجلاس FATF هم مزید بر علت شده که اطلاعات دریافتی حاکی است در این مقطع نیز احتمال تعلیق، بسیار زیاد است.» او چند روز قبل نیز به موضوع تأثیر مناقشات مربوط به FATF بر نرخ ارز پرداخته بود. دغدغه‌ای که حالا و با انتشار خبر استمرار تعلیق ایران از اقدامات محدودیت‌ساز FATF که دیروز منتشر شد، به نظر می‌رسد تاحدودی رفع شده است. در همین حال برخی تحلیلگران

امین قلعه‌ای

پیش‌بینی‌ها در مورد افزایش نرخ ارز در روزهای پایان سال در حال تحقق است. برخی آن را به شلوغی بازار در روزهای پایانی سال ربط می‌دهند و برخی این اتفاق را نشانه‌ای بر سیاست‌های غلط بانک مرکزی در کنترل دستوری نرخ ارز ارزیابی می‌کنند. در هفته گذشته نمودار نرخ ارز صعودی و همراه بانوسان بود؛ به طوری که از ابتدای هفته قیمت خرید و فروش ارز در بانک‌ها و صرافی‌ها با افزایش همراه بود. نرخ خرید دلار در بانک‌ها از ۱۱ هزار و ۴۹۸ تومان در روز شنبه با افزایش مستمر در نهایت به ۱۲ هزار و ۹۸۶ تومان در روز گذشته رسید تا افزایش حدود ۱۵۰۰ تومانی در طول پنج روز داشته باشد. بانک‌ها نرخ خرید دلار را در روزهای یکشنبه تا سه شنبه نیز به ترتیب ۱۱ هزار و ۸۹۶ تومان، ۱۲ هزار و ۲۳۶ تومان و ۱۲ هزار و ۴۳۱ تومان اعلام کردند. مجید شاکری کارشناس اقتصادی در این باره می‌گوید: «بانک مرکزی چند بار شجاعانه نرخ ارز را در صرافی‌های بانکی بالا برد و مانع از ایجاد آربیتراژ وسیع بین نرخ بازار و صرافی شد؛ همین که این فهم در بانک مرکزی وجود دارد که فروش زیر نرخ ارز نه تنها باعث کاهش نرخ آن نمی‌شود؛ بلکه افزایش نرخ ارز را به دنبال دارد، بسیار عامل ارزنده‌ای است.»

تلاش‌های ناکام بانک مرکزی

در ابتدای هفته گذشته؛ رئیس کل بانک مرکزی افزایش قیمت ارز را تحت تأثیر برخی

گزارش

عضو هیات مدیره کنفدراسیون صنعت ایران:

اقتصاد به مرکز کنترل نیاز دارد

عضو هیات مدیره کنفدراسیون صنعت ایران تفکیک وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت را به شرط کنترل مرکزی اقتصاد، مؤثر دانست.

وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) در تیرماه سال ۱۳۹۰ از ادغام دو وزارتخانه صنایع و معدن و بازرگانی تشکیل شد، اما سال گذشته بعد از پیروزی حسن روحانی در دوازدهمین انتخابات ریاست جمهوری بحث تفکیک این دو وزارتخانه مطرح و دولت تاکنون سه بار این طرح را به مجلس شورای اسلامی تقدیم کرده است که هر سه بار نیز با رأی منفی نمایندگان مواجه شد. با این حال رئیس جمهوری همچنان تفکیک وزارتخانه‌ها را یک

احتمال عرضه ۳ شرکت جدید در بورس تهران

مدیر پذیرش بورس تهران می‌گوید احتمال دارد تا پایان سال جاری سه شرکت در بورس عرضه اولیه شوند.

اسماعیل درگاهی در گفت‌وگو با ایسنا در پاسخ به اینکه کدام صنایع احتمال دارد در آینده نزدیک به بورس بیایند، گفت: صنایع در مان و آموزش از جمله صنایعی است که می‌تواند وارد بازار سرمایه شود. از طرفی ورود فروشگاه زنجیره‌ای به بورس راه را برای حوزه لجستیک و زنجیره تأمین باز کرد.

وی ادامه داد: حوزه ماکسیان هم می‌تواند حوزه مناسبی باشد که قرار است در این مورد یک شرکت به بورس وارد شود.

مدیر پذیرش بورس تهران در پاسخ به اینکه آیا صنعت هتلداری هم به بورس خواهد آمد گفت: باید فضای قیمت‌گذاری هتل‌ها رقابتی‌تر شود البته آنجا که هتل در فرابورس پذیرش شده است این صنعت را برای بازار سرمایه جدید نمی‌بینیم.

در گامی در پاسخ به اینکه آیا تا پایان سال عرضه اولیه دیگری خواهیم داشت، خاطر نشان کرد: تا آخر سال سه شرکت آماده عرضه هستند.

مدیر پذیرش بورس تهران در پاسخ به اینکه مشکل عرضه پتروشیمی نوری در بورس چیست گفت: پتروشیمی نوری هنوز گزارش‌های مالی ۶ ماهه‌اش را افشا نکرده است.

به گزارش ایسنا، تاکنون در سال جاری ۵ شرکت در بورس اوراق بهادار تهران عرضه اولیه شده‌اند و سه شرکت سیمیرغ، تأمین سرمایه نوین و پلی پروپیلن جم سه شرکتی هستند که احتمال دارد تا پایان سال جاری در بورس عرضه شوند.

در زمینه کار آفرینی

ایران و هند تفاهمنامه ۲ میلیون دلاری امضا کردند

همکاری‌های ایران و هند در حوزه کار آفرینی با امضای تفاهمنامه‌ای به ارزش ۲ میلیون دلار گسترش می‌یابد.

به گزارش تارنمای صندوق کار آفرینی امید، این تفاهمنامه (دوم اسفندماه) در حیدرآباد هند به امضای «صغر نورالله زاده» مدیرعامل صندوق کار آفرینی امید جمهوری اسلامی ایران و «سائیل شوکلا» رئیس موسسه توسعه کار آفرینی هند، رسید.

بر اساس این تفاهمنامه که در حاشیه کنفرانس دوسالانه بین المللی توسعه کار آفرینی در هند امضا شد، مرکز تخصصی کار آفرینی کسب و کارهای خرد و کوچک هند-ایران در تهران ایجاد می‌شود. برگزاری دوره‌های تخصصی آموزشی، تبادل دانش برای شناسایی ظرفیت‌های کار آفرینی، اجرای برنامه‌های توسعه کار آفرینی و تأمین مالی خرد و وظایف این مرکز است.

هند از موفق‌ترین کشورهای توسعه کسب و کارهای خرد و کوچک در جهان به شمار می‌رود و اجرای این تفاهمنامه می‌تواند به استفاده از تجربیات این کشور در توسعه کار آفرینی، سیستم تأمین مالی کسب و کارهای خرد و کوچک بویژه در مناطق روستایی و حاشیه شهرها و کمتر برخوردار در ایران منجر شود.

علی ربیعی، رئیس هیات مدیره صندوق، هیات ایرانی رادر این سفر سرپرستی می‌کند. رایزنی با مدیرعامل بانک توسعه صنایع کوچک هند، مدیرعامل بانک تعاون هند، مدیرعامل بانک توسعه کشاورزی هند و مدیرعامل بانک زنان هند از دیگر برنامه‌های این سفر بود.